

Monumentnummer*: 516844

Smallepad 5
3811 MG Amersfoort
Postbus 1600
3800 BP Amersfoort
www.cultureelerfgoed.nl

T 033 421 74 56
E info@cultureelerfgoed.nl

Status rijkmonument
Inschrijving register* 18 september 2000
Kadaster deel/nr 82862/141

Woonplaats* Gemeente* Provincie*
Arnhem Arnhem Gelderland

Locatiennaam Locatieomschrijving
Arnhem Burgemeesterswijk

Kadastrale gemeente* Sectie* Kadastraal object* Appartement aanduiding Grondperceel
Arnhem M 1651

Omschrijving**

Inleiding

Vrijstaande VILLA, gebouwd in 1916 naar een ontwerp van Karel Petrus Cornelis de Bazel (1869-1923) in opdracht van Mevrouw B.W.F.A. Steens Zijnen in een stijl die invloeden vertoont van het rationalisme en tevens een heroriëntatie op traditionele bouwwijzen vormt. Mevrouw Steens Zijnen en De Bazel kenden elkaar van de theosofische beweging.

De sober vormgegeven villa is verhoogd gelegen in de zuidelijke gevelwand van de Van Lawick van Pabststraat, een van de belangrijkste straten in de Burgemeesterswijk. De Burgemeesterswijk ligt ten noorden van het stadscentrum van Arnhem tussen de Amsterdamseweg en de Zijpendaalseweg. Deze rond de eeuwwisseling tot ontwikkeling gebrachte woonwijk ligt op de noordoostelijke helling van het stuwwallencomplex tussen de Rijn en de Jansbeek en grenst aan het Sonsbeekpark. Kenmerkend voor de wijk zijn de verbredingen van de straten tot driehoekige pleinen, vanwaar zichtassen lopen naar het Sonsbeekpark. De bebouwing in het zuidelijk deel van de wijk bestaat voornamelijk uit rijen aaneengesloten herenhuizen, gebouwd in historiserende stijlen. De villa behoort evenals het naastgelegen pand van M.J. Granpré Molière uit 1921 tot de weinige vrijstaande panden in de straat, die verder voornamelijk aaneengesloten bebouwing uit het begin van deze eeuw bevat.

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

Het pand is omgeven door een ondiepe voortuin, smalle stroken grond links en rechts en een diepe achtertuin. De oorspronkelijke Arts and Crafts-tuinrichting van De Bazel is verloren gegaan.

Omschrijving

De VILLA heeft een nagenoeg rechthoekig grondplan met een rechthoekige uitbouw aan de linkerzijde en een vijfzijdige erker aan de achterkant. De villa bezit een kleine kelder, één bouwlaag, een grote zolderverdieping en een kleinere zolderverdieping daarboven, onder een aan drie zijden overstekend en met gesmoorde verbeterde Hollandse pannen gedekt schilddak. De korte nok van het schilddak staat haaks op de richting van de straat en is voorzien van een gemetselde schoorsteen. De grote zolderverdieping, hier bevinden zich de slaapkamers, wordt aan alle zijden verlicht door grote houten dakkapellen met geprofileerde hoekstijlen, kroonlijst en aangekapt schilddak. In het voorschild bevinden zich twee dakkapellen, elk met middenstijl en twee 6-ruits draairamen. Hiertussen bevindt zich een kleine rondboogvormig afgesloten dakkapel met lijst en rond tuimelraam. Hierboven bevindt zich nog een kleine driehoekige dakkapel met zadeldakje en halfronde klampaam ter verlichting van de kleine zolder.

Het linker zijschild heeft een deels in het dakvlak verzonken dakkapel met middenstijl en dubbele ramen: twee 6-ruits ramen met daarvoor enkelruits ramen. Hierboven bevindt zich een kleine driehoekige dakkapel van hetzelfde type als in het voorschild.

Het rechter dakschild bezit een dakkapel met twee middenstijlen en drie 6-ruits ramen, waarvan twee draairamen en een schuifraam. Op de kleine zolderverdieping is later nog een groot dakvenster aangebracht.

Het achterschild bevat een grote dakkapel met een dubbele balkondeur voorzien van veelruits ramen en geflankeerd door zijlichten met 8-ruits schuiframen. De deur geeft toegang tot het balkon boven de erker. Rechts hiervan bevindt zich een dakkapel met middenstijl en twee 4-ruits valramen. Het pand is opgetrokken in geelgrijze baksteen, gemetseld in halfsteens verband, en bezit een hoog trasraam in rode baksteen, afgesloten door een rollaag. De asymmetrisch ingedeelde gevels worden afgesloten door een houten fries van vier horizontaal geplaatste planken. De bovenkant van de vensters, die alle zijn voorzien van brede kozijnen met halfronde profielen, sluit aan op het fries. Boven het fries bevindt zich de aan drie zijden ver overstekende houten dakrand met geprofileerde lijst en bakgoot. Aan de achterzijde bezit de bakgoot alleen rechts van de erker een overstek.

De VOORGEVEL bezit rechts een zich over tweederde van de breedte van de voorgevel uitstreckende loggia met drie openingen en een borstwering met hierop een gemetselde hoekpijler en twee iets smallere middenpijlers. De pijlers dragen een met houten planken beklede latei die zich over het linker deel van de voorgevel als fries voortzet. In de rechter zijgevel geven enkele gemetselde treden toegang tot de loggia, die een licht hellende vloer bezit, voorzien van in gele en zwarte baksteen gemetselde meandermotieven. In de achterwand van de loggia bevindt zich geheel links de ingangspartij bestaande uit een zwaar kozijn op hardstenen neuten. Het kozijn is voorzien van halfronde profiellijsten, 4-ruits bovenlicht en een koperen bel en brievenbus. De diep in het kozijn gelegen paneeluur is voorzien van een smal ruitje met halfronde onder- en bovenkant. Rechts in de achterwand van de loggia bevindt zich een venster voorzien van een breed kozijn met een halfronde profiel, een vensterblind waarvan het bovenste gedeelte is uitgevoerd als persiënne, en een schuifraam met 4-ruits bovenlicht. Ook de wanden van de loggia worden afgesloten met een houten fries.

In het linker gedeelte van de voorgevel bevindt zich een venster met een kozijn en vensterblinden van hetzelfde type als in de loggia. Dit venster heeft echter een middenstijl en twee schuiframen met 4-ruits bovenlichten.

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

De LINKER ZIJGEVEL bezit uiterst links een rechthoekige uitbouw onder het dakoverstek, waarvan de frontgevel gelijk ligt aan de bakgoot. Rechts hiervan strekt zich over de gehele gevelbreedte een gemetselde trap uit, waarvan de treden haaks op de gevel staan en die is voorzien van twee bordessen en een ijzeren leuning. Het onderste gedeelte van de trap is overigens vernieuwd.

Het tweede bordes leidt naar de zijdeur, waarvan het opgeklampte ondergedeelte en het bovendeel met 9-ruits raam apart draaibaar zijn. Rechts hiervan bevindt zich een wc- raampje. Deur en venster worden afgesloten met een rollaag. Links van de deur bevindt zich een venster met kozijn met middenstijl en twee 8-ruits schuiframen. De detaillering van het kozijn en de blinden zijn van hetzelfde type als in de voorgevel. Onder dit venster bevindt zich een kelderlicht, waaromheen de rollaag van de verhoogde plint is doorgetrokken. Het kelderlicht is voorzien van een luik en vier diefijzers in het kozijn.

De RECHTER ZIJGEVEL bezit twee vensters. Het kozijn van het linker venster heeft twee tussenstijlen en drie schuiframen met 8-ruits bovenlichten, het rechter bezit een tussenstijl en twee schuiframen met 8-ruits bovenlichten. De detaillering en de blinden zijn van hetzelfde type als in de voorgevel.

De ACHTERGEVEL bezit in de erker vensters met schuiframen en 4-ruits bovenlichten. Deze zijn gereconstrueerd naar tekeningen van De Bazel, maar wel uitgevoerd met dubbel glas, waardoor de roeden breder zijn dan bij de andere ramen. Het venster rechts van de erker is recent aangebracht en aangepast aan de vormgeving van de andere vensters. Uiterst rechts bevindt zich de keukendeur, waarvan het opgeklampte ondergedeelte en het bovendeel met 9-ruits raam apart draaibaar zijn. rechts van de deur bevindt zich een wc- raampje. Deur en venster worden afgesloten met een rollaag.

Het INTERIEUR bevat nog vele oorspronkelijke elementen. De indeling, waarbij de verschillende ruimten naar Engels voorbeeld zijn gegroepeerd rondom een centrale hal, is intact gebleven. In de hal bevindt zich het trappenhuis met een bordestrap met twee armen. Ook is hier nog de oorspronkelijke vloer van zwarte en witte tegels, diagonaal gelegd in een geometrisch patroon, aanwezig. Verder zijn bewaard gebleven: paneeldeuren met bewerkte houten deurkrukken in geprofileerde omlijstingen, wandbetimmeringen, waarin vaste kasten zijn opgenomen, lambrizingen waarin convectorkasten zijn opgenomen, kooflijsten, eenvoudige stucplafonds deels voorzien van een middenrozet met achtpas, de wandbetegeling in de vestibule, de keukenkasten, een marmeren schouw en een met marmer beklede gootsteen in resp. de woonkamer en de aangrenzende erker, die tevens nog de oorspronkelijke tegelvloer bezit. Achter het behang van de woonkamer bevindt zich de oorspronkelijke door Chris Lebeau ontworpen wandbespanning, waarvan de huiseigenaar nog een klein staaltje bezit. Het betreft geweven florale decoraties in bruine en goudkleurige tinten.

Waardering

Vrijstaande VILLA uit 1916 van architect K.P.C. De Bazel.

- Van architectuurhistorisch belang als een goed en gaaf voorbeeld in ex- en interieur van een kleinere villa met een hoofdvorm die herinnert aan traditionele bouwwijzen (stolpboerderij) en een detaillering die rationeel is. De villa is van architectuurhistorisch belang vanwege de hoogwaardige esthetische kwaliteiten van het ontwerp zoals de bijzondere hoofdvorm met de loggia, de detaillering en de voor de bouwtijd opmerkelijke afwezigheid van nagenoeg alle ornamentiek. De villa is van architectuurhistorisch belang als onderdeel van het oeuvre van De Bazel.

- Van stedenbouwkundig belang als een van de meest opmerkelijke en een van de weinige vrijstaande panden van de rond de eeuwwisseling aangelegde Burgemeesterswijk, die overwegend is bebouwd met aaneengesloten rijen herenhuizen.

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

Hoofdcategorie

Woningen en woningbouwcomplexen

Subcategorie

Woonhuis(K)

Functie

Woonhuis